QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

Onor. Imħallef Dr. Neville Camilleri
B.A., M.A. (Fin. Serv.), LL.D., Dip. Trib. Eccles. Melit.

Appell Numru 488/2016

Il-Pulizija

vs.

Alaref Fadel A Mana

Illum 25 ta' Lulju 2023

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjoni miġjuba kontra l-appellant **Alaref Fadel A Mana**, iben Fadel u Kheria xebba Sedek, imwieled ġo Yefren, il-Libja fis-16 ta' Ottubru 1969, residenti l-aħħar ġewwa Dean Hamlet Hotel, Qaliet, San Ġiljan u detentur tal-Passaport bin-Numru JF11621P, akkużat quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) talli:

1. fis-16 ta' Ottubru 2016 għall-ħabta tas-18.00hrs fl-ajruport internazzjonali ta' Malta waqt li kien ser jitlaq fuq titjira TK 1372 lejn Istanbul, xjentement naqas li jiddikjara li kellu fil-

pussess tiegħu aktar minn għaxart elef Euro (€10,000) lill-Kontrollur tad-Dwana, *ai termini* tal-A.L. 149 tal-2007 (L.S. 233.07) dwar il-kontroll ta' flus.

Il-Qorti ġiet mitluba sabiex, f'każ ta' ħtija, tordna lill-imputat iħallas l-ispejjeż kollha li għandhom x'jaqsmu mal-ħatra ta' esperti *ai termini* ta' Artikolu 533 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta.

Il-Qorti ġiet mitluba wkoll sabiex, f'każ ta' ħtija, barra milli tinfliġġi l-piena skont il-liġi tordna l-konfiska favur il-Gvern ta' Malta tal-flus mhux dikjarati li jeċċedu l-għaxart elef Euro (€10,000).

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali tas-17 ta' Ottubru 2016, fejn il-Qorti, sabet *"lill-imputat ħati ta' l-imputazzjoni fuq l-ammissjoni ċara u inekwivoka tiegħu, iżda għar-raġunijiet hawn fuq indikati, il-Qorti qegħda permezz ta' l-applikazzjoni ta' l-Artikolu 22 tal-Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta' Malta, tillibera lill-imputat b'dan li ma għandu jagħmel l-ebda reat ieħor fi żmien tliet (3) snin millum."* L-Ewwel Qorti ordnat il-konfiska favur il-Gvern ta' Malta tal-ammont ta' wieħed u erbgħin elf u tmien mitt Euro (€41,800), ħames mija u żewġ (502) Dinar Libjan u mitejn u għoxrin dollaru Amerikan (USD 220), li huma l-flejjes mhux dikjarati.

Rat ir-Rikors tal-appellant ippreżentat fil-25 ta' Ottubru 2016 fejn talab lil din il-Qorti sabiex: *"jogħġobha tirriforma u tvarja s-sentenza appellata billi tikkonfermaha f'dik il-parti fejn sabet ħtija pero' tħassarha u tirrevokaha f'dik il-parti fejn il-Qorti erogat il-piena u minflok tikkundannah piena aktar ekwa u ġusta fiċ-ċirkostanzi tal-każ."*

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Rat illi dan l-appell ġie assenjat lil din il-Qorti kif preseduta fid-9 ta' Jannar 2023 b'"Assenjazzjonijiet ta' Kawżi u Doveri" mogħti mis-S.T.O. Prim'Imħallef Mark Chetcuti.

Rat il-fedina penali aġġornata tal-appellant eżebita mill-Prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Rat it-traskrizzjoni tas-sottomissjonijiet bil-fomm li kienu saru quddiem din il-Qorti kif diversament preseduta.

Semgħet, fis-seduta tal-20 ta' Ġunju 2023, lill-konsulenti legali jiddikjaraw li ma kellhom xejn aktar xi jżidu mas-sottomissjonijiet li kienu diġa' saru quddiem din il-Qorti kif diversament preseduta.

Ikkunsidrat

Illi din hija sentenza dwar appell minn sentenza mogħtija mill-Ewwel Qorti fis-17 ta' Ottubru 2016. L-appellant iressaq is-segwenti tliet aggravji fir-Rikors tal-appell tiegħu:

- Fl-ewwel aggravju l-appellant jgħid li ma jistax jifhem kif huwa ġie liberat bil-kundizzjoni li ma jagħmilx reat ieħor fi żmien tliet snin u mbagħad l-Ewwel Qorti xorta ordnat il-konfiska tal-eċċess tal-flus li bi żvista ma kienx iddikjara. Jisħaq li ġialadarba l-Ewwel Qorti applikat Artikolu 22 tal-Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta' Malta, l-Ewwel Qorti ma kellhiex tapplika l-konfiska tal-flus.

- Fit-tieni aggravju l-appellant jargumenta li huwa ma kienx għamel id-dikjarazzjoni in kwistjoni bi żvista għaliex kien tard għat-titjira tiegħu. Jgħid li f'diversi okkażjonijiet kien iddikjara l-eċċess ta' flus u li wara kollox ir-raġuni wara l-Avviż Legali in kwistjoni hija l-ġlieda kontra l-ħasil tal-flus u li ġialadarba l-flus kellhom provenjenza leċita, l-Ewwel Qorti ma kellhiex tordna l-konfiska.

- It-tielet aggravju tal-appellant huwa li l-Ewwel Qorti setgħet applikat Artikolu 21 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta u li r-raġuni speċjali f'dan il-każ kienet li l-eċċess tal-flus kien wieħed inċidentali.

Ikkunsidrat

Illi qabel tipproċedi ulterjorment din il-Qorti hija tal-fehma li l-ewwel tagħmel riferenza għal Artikolu 382 ta' Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta li jgħid hekk:

> "Il-qorti, meta tagħti s-sentenza kontra l-imputat, għandha tgħid il-fatti li tagħhom dan ikun ġie misjub ħati, tagħti l-piena u ssemmi l-artikolu ta' dan il-Kodiċi jew ta' kull liġi oħra li tkun tikkontempla r-reat." [emfażi miżjuda]

Illi din il-Qorti tinnota li meta fis-sentenza tagħha l-Ewwel Qorti sabet ħtija fl-appellant fir-rigward tal-imputazzjoni addebitata fil-konfront tiegħu, hija qalet hekk:

> "Għalhekk il-Qorti qegħda ssib lill-imputat ħati ta' l-imputazzjoni fuq l-ammissjoni ċara u inekwivoka tiegħu, iżda għar-raġunijiet hawn fuq indikati, il-Qorti qegħda permezz ta' l-applikazzjoni ta' l-Artikolu 22 tal-Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta' Malta, tillibera lill-imputat b'dan li ma għandu jagħmel l-ebda reat ieħor fi żmien tliet (3) snin millum.
>
> Il-Qorti qegħda tordna l-konfiska favur il-Gvern ta' Malta ta' l-ammont ta' wieħed u erbgħin elf u tmien mitt Euro (€41,800), ħames mija u tnejn (502) Dinar Libjan u mitejn u għoxrin dollaru Amerikan (USD 220), li huma l-flejjes mhux dikjarati u dan *ai termini* tar-Regolament 3(5) tal-Avviż Legali 149/2007."

Illi din il-Qorti tinnota li fis-sentenza appellata l-Ewwel Qorti naqset li ssemmi l-Artikoli tal-liġi li minnha temerġi l-imputazzjoni li tagħha l-appellant instab ħati.

Illi l-Qorti ser tgħaddi biex tagħmel riferenza għas-sentenza mogħtija minn din il-Qorti diversament preseduta fis-27 ta' April

2006 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Stephen Bonsfield** (Numru 327/2005) fejn ingħad hekk:

> "Li skond l-Artikolu 382 tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta, il-Qorti tal-Maġistrati, meta tagħti s-sentenza kontra l-imputat, għandha tgħid l-fatti li tagħhom dan ikun ġie misjub ħati, tagħti l-piena u ssemmi l-Artikolu tal-Kodiċi Kriminali jew ta' kull liġi oħra li tkun tikkontempla r-reat;
>
> Fil-kaz in eżami, l-Ewwel Qorti f'ebda ħin ma ddikjarat espressament ta' x'hiex kienet qed issib lill-appellant ħati u għalkemm *"passim"* fis-sentenza appellata kkummentat dwar kif skondha ġraw il-fatti, b'mod li wieħed jista' jkollu indikazzjoni vaga ta' x'hiex seta' nstab ħati, dan jibqa' alkwantu inċert, partikolarment meta ssir riferenza għall-artikoli ċitati mill-Qorti bħala l-artikoli li suppost jikkontemplaw ir-reati li tagħhom suppost instab ħati, li in parti huma differenti minn dawk indikati mill-Avukat Ġenerali u huma jew ineżistenti jew manifestament mhux relatati mal-każ. Meta l-liġi issemmi li l-Qorti *"għandha tgħid il-fatti li tagħhom dan ikun ġie misjub ħati"*, dan ma jfissirx li dan il-vot ikun sodisfatt bil-fatt li l-Qorti tkun għaddiet in rassenja – anki b'mod eżawrjenti bħal f'dan il-każ – il-provi. Imma dan ifisser li l-Qorti trid tgħid eżattament u espressament ta' liema reati sabitu ħati billi tgħid fil-qosor f'hix jikkonsisti r-reat li rriżulta pruvat.
>
> Illi skond ġurisprudenza kostanti ta' din il-Qorti n-nuqqas li jiġi rispettat strettament il-vot tal-liġi fl-Artikolu 382 jimporta n-nullita' tas-sentenza appellata. Dan għaliex dan-nuqqas jammonta għal nuqqas ta' formalita' sostanzjali fis-sens tal-Artikolu 428(3) tal-Kodiċi Kriminali. F'każ simili dan jintitola lil din il-Qorti li tħassar is-sentenza appellata. (ara f'dan is-sens l-Appelli Kriminali: **"Il-Pulizija vs. Paul Cachia"** [25.9.2003]; **"Il-Pulizija vs. Joseph Zahra"** [9.9.2002]; **"Il-Pulizija vs. Benjamin Muscat"** [10.7.2002 u 28.6.2002]; **"Il-Pulizija vs. Donald Cilia"** [24.4.2002], **"Il-Pulizija vs. Mark**

> **Portanier"** [14.9.2004]; **"Il-Pulizija vs. John Axiaq et"** [19.5.2005]; **"Il-Pulizija vs. Stefan Abela"** [2.2.2006] u oħrajn).
>
> Illi ġie ukoll ritenut li l-indikazzjoni tal-artikolu ħażin jew addirittura l-indikazzjoni tal-liġi skorretta hu ekwiparat ma' n-nuqqas ta' ċitazzjoni tal-artikolu tal-liġi li taħtu tkun instabet ħtija. (ara **"Il-Pulizija vs. Mario Agius"** [3.2.1995] u oħrajn).
>
> Illi ġie ukoll ritenut li l-Qorti tista' dejjem tirrileva tali nuqqas *"ex officio"* għalkemm ma hemm ebda aggravju dwar dan. (ara. App. Krim. **"Il-Pulizija vs. Anthony Zahra"** [26.5.1994]; **"Il-Pulizija vs. Vincent Cucciardi"** [6.1.2005] u oħrajn).
>
> Għaldaqstant l-aggravju tal-appellant dwar in-nullita' tas-sentenza għandu jiġi akkolt mhux biss għaliex l-Ewwel Qorti naqset li ssemmi l-fatti li tagħhom l-appellant instab ħati, imma ukoll għaliex, kif irriskontrat din il-Qorti *"ex officio"*, fis-sentenza appellata l-Ewwel Qorti ċċitat artikoli li mhux biss ma ġewx indikati lilha mill-Avukat Ġenerali fin-Nota tiegħu, imma artikoli li jew huma ineżistenti jew manifestament żbaljati."

Illi minkejja li dak li ngħad fis-sentenza hawn fuq ikkwotata ma kienx identiku eżatt għall-każ li għandha quddiemha din il-Qorti, din il-Qorti tinnota li n-nuqqas tal-Ewwel Qorti li ssemmi l-Artikolu tal-liġi li minnu toħroġ l-imputazzjoni li l-appellant instab ħati tagħha jwassalha sabiex tabbraċċja l-insenjament hawn fuq ikkwotat. B'hekk isegwi li din il-Qorti ma għandhiex għalfejn tagħmel il-konsiderazzjonijiet tagħha dwar l-aggravji mressqa mill-appellant fir-Rikors tal-appell tiegħu.

Illi kif qalet is-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Stephen Bonsfield** hawn fuq iċċitata:

> "Illi pero' dan ma jwassalx għall-annullament tal-proċedura kollha li saret quddiem l-Ewwel Qorti kif qed jippretendi l-appellant fl-istess aggravju tiegħu. In-nullita' hija limitata biss għas-sentenza u kull parti oħra preċedenti tal-proċeduri kontra l-appellant tibqa' bla mittiefsa u għalhekk kull ma jrid isir hu li l-Ewwel Qorti terġa' tippronunzja s-sentenza billi ssegwi l-vot tal-Artikolu 382 u xejn aktar u konsegwentement l-appellant irid jitpoġġa mill-ġdid fil-pożizzjoni li kien immedjatament qabel ma ġiet ippronunzjata s-sentenza appellata."

Illi dak li ngħad hawn fuq huwa proprju dak li ser tagħmel din il-Qorti u li sar ukoll f'diversi sentenzi oħra mogħtija minn din il-Qorti diversament preseduta, fosthom dik mogħtija fl-1 ta' Ġunju 2011 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Jeffrey Savage** (Numru 464/2010).

Decide

Għal dawn il-motivi, il-Qorti qegħda *ex officio* tirrevoka s-sentenza appellata u, biex ma tipprivax lill-partijiet mill-benefiċċju tad-*doppio esame*, qed tirrinvija l-atti lill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali sabiex l-appellant jerġa' jitpoġġa fil-pożizzjoni li kien immedjatament qabel ma ġiet pronunzjata s-sentenza appellata u biex terġa' tingħata sentenza mill-ġdid skont il-liġi.

Onor. Dr. Neville Camilleri
Imħallef

Alexia Attard
Deputat Reġistratur